

ELAN

naša
SMUČINA

LETNIK XIX

POSEBNA ŠTEVILKA

13. MAJ 1980

FRUŠ

ŽALNI ZBOR DELAVCEV V ELANU

V ponedeljek, 5. maja, ko so se delavci Elana po prvomajskih praznikih žalostni vrnili na delo ob novici, da je umrl naš neprecenljivi, dragi predsednik TITO — so sklenili, da se bodo opoldan zbrali na žalnem zboru delavcev v proizvodni hali B 1 smučarije in se dostojno poslovili z bolečino v srcu od svojega voditelja. To so tudi izpolnili. Poleg žalnega govora, so poslali CK ZKS in ZKJ ter predsedstvu SFRJ sožalno brzojavko.

Poleg tega so v avli upravne zgradbe odprli knjigo žalosti. Redno številko »Naše smučine« so odložili in bodo izdali novo, posebno številko, ki bo vsa posvečena življenjski poti maršala TITA.

Član Obč. konference ZKS, Radovljica tov. Weithauser je na zboru dejal:

Kadar se poslavljamo od nekoga, do katerega gojimo izjemno naklonjenost, ostajamo brez besed. Beseda je premalo, da bi izrazila vse, kar čutimo, kar v teh trenutkih sleherni izmed nas nosi v svojem srcu. Beseda je le sredstvo, ki naj bi izrazilo našo bol, a ob izgubi, ki smo jo utrpeli, je mnogo, mnogo prešibka. Ostaja resnično samo sredstvo, naša srca pa so polna neizmerne žalosti, ki nas tre, a obenem daje moči k nadaljnjemu boju za svetle ideje, ki nam ga je tako trdno začrtal naš voditelj.

Josip Broz-Tito se je rodil 7. maja 1892. leta v Kumrovcu v Hrvatskem Zagorju. Izhajal je iz revne družine očeta Franja Broza in matere Marije in je bil sedmi izmed njunih petnajst otrok.

Po koncu osnovne šole, ki jo je obiskoval v Kumrovcu in dveh razredih meščanske šole ga je oče dal v uk za natakarja. Toda Broz je to delo kmalu opustil in se šel učiti ključavničarskega poklica.

Pod vplivom razmer, v katerih je živel in pod vplivom starejših socialistično usmerjenih delavcev, je Broz v tem času dobil prve pojme o razrednem boju in delavskem gibanju. Začel se je pridruževati delavskim akcijam. Ko se je izučil za ključavničarja in končal vajensko šolo, se je zaposlil v Zagrebu. Tam se je vpisal v Zvezo kovinarjev in v svojem 18. letu postal tudi član Socialnodemokratske stranke Hrvatske in Slovenije. Začel se je udeleževati prvih političnih demonstracij. Tudi zanj se je začelo težko življenje zdaj zaposlenega, zdaj brezposelnega delavca. Iskaje novo zaposlitev se je selil iz kraja v kraj, Zagreb, Ljubljana, Trst, Zagreb, Jince — Čenkov na Češkem, Plzen, München, Dunaj. Postaje njegovega življenja. Ves čas pa se je povezoval s sindikalno organiziranimi delavci. Jeseni 1913 je začel služiti vojaški rok in bil na lastno zahtevo iz Dunajskega arzenala kmalu premeščen v Zagreb. Končal je podoficirsko šolo.

Na začetku 1. svetovne vojne je služil vojaški rok v Zagrebu. Njegova enota je bila sprva premeščena v Srem, kasneje pa na rusko fronto. Tam je bil ranjen in ujet. Po končanem zdravljenju so ga premestili v taborišče za vojne ujetnike, nato pa na delo v razna ru-

ska mesta. Tam je prišel v stik z ruskimi revolucionarji. Zaradi teh povezav in aktivnega delovanja med proletariatom so ga večkrat prijeli in zaprli. Od delavcev je izvedel za zmago oktobrske revolucije. V novembru 1917 je prišel v Omsk, kjer je stopil v mednarodni odred rdeče garde. V začetku l. 1920 so ga sprejeli za člana KP v jugoslovanski sekciji, ki je delala pri omskem področnem komiteju. Od tam se je še istega leta tudi ponovno vrnil v domovino.

Po vrnitvi je spet aktivno deloval v Zvezi kovinarjev med delavstvom, v KPJ, zaradi njegove politične aktivnosti je policija postala pozorna nanj in ga je preganjala. Kljub temu pa se je ves čas vneto boril na strani delavstva za ideje KP. 1928 je bil izvoljen za političnega sekretarja mestnega komiteja KPJ za Zagreb. Toda še istega leta so ga na »bombaškem« procesu obsodili na pet let strogega zapora. A tudi leta ječe ga niso ločila od partije in revolucionarnega dela. Konec l. 1934 je odšel na Dunaj, v tedanji sedež CK KPJ, ki ga je bil medtem na svoji seji 11. julija istega leta kooptiral za člana politbiroja. Po sklepu CK je l. 1935 odšel v Moskvo, sedež kominterne, na delo v balkanski državni sekretariat. Tam je ostal skoraj 2 leti. L. 1937 so bili s sklepom kominterne odpoklicani člani politbiroja in Broz je dejansko ostal edini član ožjega vodstva KPJ. Vzpodbujal je aktivnost KPJ. Bil je neutrujen pri zbiranju in vzgajanju kadrov, pri razvijanju politične aktivnosti KPJ in krepitevi njenega političnega vpliva, pri odpravljanju notranjih trenj in ideoloških nihanj v partiji. To je bilo obdobje preraščanja KPJ v vedno močnejši dejavnik političnega življenja v državi.

Bojujoč se za enakopravnost jugoslovanskih narodov in narodnosti ter za narodne svoboščine, je Tito v letih pred vojno prispeval k popolnemu razvitju pogledov KPJ na federativno ureditev in naravo mednarodnih odnosov v Jugoslaviji. To pa je bilo bistveni pogoj za partijsko politiko obrambe neodvisnosti države. Tako je Jugoslavija pod Titovim vodstvom pripravljena dočakala maršne dogodke 1941 leta.

V tem obdobju je bila glavna Titova dejavnost

OB SMRTI LJUBLJENEGA PREDSEDNIKA

usmerjena predvsem v ustanavljanje partizanskih odredov, razvijanje oboroženega boja in ustvarjanje čim širše OF. Kot priznanje za vlogo, ki jo je Tito imel pri oblikovanju NOV in POJ in pri vodenju bojnega delovanja, je Antifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije na svojem 2. zasedanju 29. novembra 1943 v Jajcu sprejel sklep, da se Josipu Brozu Titu podeli naslov maršala Jugoslavije.

Kot generalni sekretar KPJ je bil Tito inspirator uresničevanja družbenopolitičnih ciljev osvobodilnega boja. V sklepnem obdobju vojne je Tito bojeval kompleksen boj za mednarodno priznanje nove Jugoslavije.

Pri povojni graditvi države je KPJ kot revolucionarna avantgarda s Titom na čelu formirala program graditve socializma. Začelo se je sodelovanje z državami sveta. Na sodelovanje s socialističnimi državami je Tito gledal s stališča enakopravnosti in pravic vsake partije, da si na čelu svojih narodov in v skladu s posebnostmi svoje države izbira in sama določa najustreznejša pota in oblike boja za socializem. Sočasno je bil z ustavnim zakonom sistem delavskega samoupravljanja določen za temelj celotne družbene ureditve v socialistični Jugoslaviji. Vpeljana je bila funkcija predsednika republike, ki jo je zvezna ljudska skupščina zaupala Josipu Brozu-Titu. Odtlej so ga volili za predsednika republike in vseh sklicih zvezne skupščine, l. 1979 pa so ga na podlagi nove ustave SFRJ izvolili za to dolžnost brez omejitve trajanja. Kot državnik in vodilna osebnost v ZKJ je imel Tito stalno neposredne stike z delovnimi ljudmi. To je bil pomemben vir njegovega čuta za realnost in njegove sposobnosti, da je opazal slabosti in napake in o njih govoril odkrito in samokritično. Takšne narave so bili številni njegovi javni nastopi, ki so bili zmerom spodbuda partiji in delovnim ljudem za krepitev socialistične demokracije in za boj proti raznim negativnim pojavom v družbi. Njegov področje delovanja pa se je nenehno odpiralo tudi navzven – aktivno je sodeloval v mednarodnih odnosih in bil tudi eden njihovih glavnih tvorcev. Rezultat tega delovanja je vsekakor

ustanovitev močne skupnosti neuvršenih držav.

Titu so bila zaslužena podeljena številna priznanja tako v Jugoslaviji kot v svetu. Tito je že med vojno postal simbol nove Jugoslavije. Njegovo ime je postalo znano v vseh koncih sveta, posebno pa tam, kjer se bije boj za narodno in socialno osvoboditev, za pravice narodov in človekove svobode ter za pravičnejše mednarodne odnose nasploh. Titovo ime je po besedah E. Kardelja, enega njegovih dolgoletnih in najbližjih sodelavcev – že zdavnaj prešlo meje Jugoslavije in (citata) »postalo last vseh tistih, ki jim je mir eksistencialna potreba, ki se dvigajo za obrambo svoje narodne biti in obstanka, neodvisnosti, ki se bojujejo za graditev enakopravne skupnosti narodov, za osvoboditev izpod vseh oblik izkoriščanja, podrejanja in tlačenja, za odpravljanje sile v odnosih med državami in narodi. Titovo ime je postalo simbol borca v vojni in v miru ter izraz humanistične vizije novega sveta, osvobojenega strahu pred uničenjem človeka po človeku in naroda po narodu, sveta, v katerem se bodo rojevali rodovi, ki ne bodo poznali vojnih grozot in pustošenj.« konec citata E. Kardelja) Zaradi vsega tega naš predsednik za nas ne ostaja le spomin, ostaja utrta in utrjena pot v bodočnost, ki gradi na temeljih miru, enakopravnosti, svobode. Predvojnimi generacijam je zgradil nov družbeni red, družbeni red, ki ga povzemajo številne svetovne države za nami. Povojnimi generacijam je dajal okusen kruh svojih rok, svoje pameti, svojega specifičnega in posplošnega pogleda na svet. Spominimo se kolikokrat je vzpodbujal k boju, kolikokrat v NOB, nešteto krat po njej, tudi zdaj, sleherni dan, sleherni trenutek, ko se je zavzemal za enakopravnost med ljudmi sveta.

V svojo čašo vrednih dejanj je trosil neštete dobrine za nas, svoje ljudstvo. Zato v teh težkih trenutkih ločitve od njega ne klonimo! S svojimi dejanji, ki že segajo v bodočnost in je naše poslanstvo, da jih izpolnimo, je v nas in v celem svetu dejansko prerasel okvir smrti. V srcu slehernega izmed nas bo živel večno!

Slava njegovemu spominu!

Žalna brzojavka delavcev Elana centralnemu komiteju ZK Slovenije in Jugoslavije ter predsedstvu SFRJ

Globoko in boleče nas je presunila vest, da se je končala častna življenjska pot največjega sina naših narodov in narodnosti, heroja socialistične revolucije, državnika, borca za mir in človeka, s katerim delom in življenjem je najtesneje povezana borba delavskega razreda narodov in narodnosti Jugoslavije.

Ne najdemo besed s katerimi bi lahko v tem trenutku izrazili izjemno velik prispevek, ki ga je tovariš TITO dal naši partiji, naši revoluciji, neodvisnosti, samoupravnemu socializmu in ugledu naše države v svetu. Njegov lik neomajnega revolucionarja, plemenita osebnost obstojata v nas vseh, v vsakem človeku in bo sta vzor mnogim generacijam.

Zapuščina njegovih vizij in idej nas zavezuje, da bomo do sledno uresničili naloge na področju samoupravnih socialističnih odnosov in delegatskega sistema, ter bratstva in enotnosti naših narodov s krepitevijo materialne baze delavskega razreda, nadaljevali pot, ki nam jo je začrtal naš tovariš TITO.

Begunje, dne 5. maja 1980

Kolektiv
tovarne športnega orodja
ELAN BEGUNJE

ŽIVLJENJSKA POT JOSIPA BROZA TITA

Rojstna hiša maršala Tita v Kumrovcu

Iz NOB – Tito ranjen

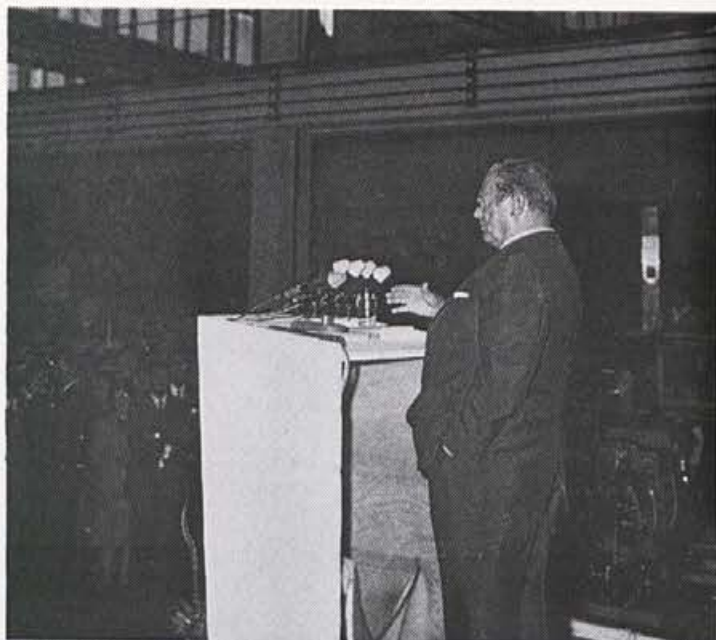

PORTRET JOSIPA BROZA, OBJAVLJEN V »NOVOSTIH« 8. NOVEMBRA 1928 V CASU BOMBARKEGA PROCESA (DELO MIHOVILA KARA).

Tito podpisuje deklaracijo o razglasitvi FLRJ – 1945

Med delavci v delovnih kolektivih

In med pionirji

Miro Cerar predaja maršalu štafeto palico

Tito – športnik

In lovec

Vrhovni komandant jugoslovanske ljudske armade

Na 1. konferenci neuvrščenih držav v Beogradu 1961

Tito govori v Zvezni ljudski skupščini

Tito ambasador miru v svetu

Soustanovitelj gibanja neuvrščenih

Na obisku v Aziji

V Sovjetski zvezi

V Združenih državah Amerike

Tito v Bohinju

Na svojem delovnem mestu

V prostem času

Ob smrti predsednika TITA so nam poslali žalne brzojavke naši poslovni sodelavci

DELAVCI IZ BRNCE V AVSTRIJI

Na vodstvo Elan Begunje

Skromno in pristržno sožalje k smrti vašega predsednika tovariša maršala Tita, največjega vseh časov, vam in Socialistični federativni republiki Jugoslaviji želi

kolektiv Brnca

45741 elan

34518 yu elan

Telex 34561 RDV

DIREKCIJI FIRME ELAN BEGUNJE NA GORENJSKEM

Ob smrti Vašega predsednika maršala Tita bi tudi mi radi izrazili svoje iskreno sožalje

GERETE BAU

HUBER GOETZIS, AUSTRIA

Poslovodja firme Otmar Schneider

FIRMA MEILINGER GmbH – NEMČIJA

Teleks

526482a mei d

5. 5. 1980 12.15 h

Direkciji!

Spoštovani!

Vaša dežela je s smrtjo maršala Josipa Broza Tita utrpela težko izgubo. Na ta način bi člani firme Meilinger ob tej žalostni priložnosti vsem sodelavcem in sodelavkam v vašem podjetju radi izrekli iskreno sožalje.

Želimo, da bi delo, ki ga je vaš predsednik opravil pri izgradnji, tudi v prihodnosti koristilo jugoslovanskemu ljudstvu in še naprej pomagalo zagotavljati mir na svetu.

Pozdrav

Meilinger GmbH

ELAN SKANDINAVIEN AB

Teleks

5. 5. 1980 lab/bh teleks 287

Elanu Jugoslavija

Z bolečino sočustvujemo z vašim narodom ob smrti vašega predsednika, ki je bil velik državnik in je veliko pomenil za Elan in za razvoj vaše dežele.

Elan Skandinavien AB

Lars A Bengtsson

ZASTOPNIK ELANA ZA SEVERNO AMERIKO

Teleks

elan USA bul

5. 5. 1980

Naše iskreno sožalje ob novici o smrti vašega velikega predsednika Tita.

Elan Severna Amerika

JAPONSKI ZASTOPNIK DAI ICHI SHOJI

Telegram

6. 5. 1980

Prizadeti smo izvedeli žalostno novico, da je kljub največjim naporom zdravnikov in vročim prošnjam vašega ljudstva preminil vaš veliki predsednik Tito. Vsi zaposleni pri družbi Dai-Ichi Shoji Co. Ltd. bi njegovi družini in vsem jugoslovanskim narodom ob izgubi tega velikega človeka radi izrazili svoje iskreno sožalje.

Ishihara, Suzuki in vsi zaposleni – Dai-Ichi Shoji Company Limited

Predaja Planinske štafete

Predaja Jeloviške štafete

Ob sprejemu štafete mladosti pred Elanom

Prihod Zvezne štafete

V petek, 25. aprila 1980, sta se na poti s Primorske proti Ljubljani Zvezni štafeti mladosti pred Elanom priključili tudi Planinska in Jeloviška štafeta.

Mladinci iz Elana, Sukna, Begunj in okolice so ob tem dogodku priredili štafetam prisrčen sprejem. Štafeto je pričakalo blizu tisoč delavcev iz obeh organizacij združenega dela in občanov KS Begunje. To proslavo so popestrili učenci osnovne šole s recitacijami, učenci iz Radovljice s petjem in mladi harmonikaši iz glasbene šole Radovljica.

Proslavo je začel predstavnik mladine Elan, tovariš Ferkolj Janko s sledečimi besedami:

Otvaram današnje proslavo ob sprejemu Titove štafete – štafete mladosti.

V posebno čas nam je, da jo lahko sprejmemo pred našo tovarno, ki je zrasla vzporedno z našo novo Titovo Jugoslavijo. Ravno letos slavimo 35-letnico obstoja Elana in 30-letnico samoupravljanja.

Delavci, zbrani ob tem velikem dogodku tu pred Elanom, se dobro zavedamo pomena štafete, s katero želimo dokazati pripadnost našemu novemu družbenemu redu v naši samoupravni družbi in hvalježnost našemu dragemu maršalu TITU.

Pozdravi v štafetni palici so iskren odraz vseh delovnih ljudi Jugoslavije, od Djevdjelije do Triglava, želje napredka in razvoja, odraz bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti, zrcalo naše neuv-

štenosti ter porok bodočim rodovom v prizadevanju za ohranitev miru v svetu.

Ob prihodu Zvezne štafete je v imenu navzočih spregovorila mladinka tov. Sonja Rokvič:

Mesec maj, najlepši mesec v letu, pa ne le zaradi tega, ker je pomlad, ne le zaradi cvetja in prebujajoče narave, temveč predvsem zato, ker slavimo rojstni dan dragega Maršala TITA.

Tisoče src širom Jugoslavije nosi v sebi neizmerljivo ljubezen do Njega, tisoče najlepših želja se kot eno zliva k Njemu in vsaka od njih izraža ponos, da živimo v svobodni sociali-

pravem času narediti pravo potezo. Skozi mnogo bitk si nas vodil, mnogo naših borcev je dalo življenja, toda naši ljudje niso klonili. Niso klonili, ker so bili enotni in ker si jih skozi vse bitke vodil Ti s svojo neomajno močjo človeka – komunista. Revolucija in Ti, dragi TITO, sta nas naučila ljubiti našo prelepo domovino. Zato se mi mladi obvezujemo, da bomo nadaljevali in uresničevali vse Tvoje ideale in napovedujemo neizprosno boj vsakomur, ki bi na kakršenkoli način poskušal omadeževati to, kar si izgradil Ti.

Dragi TITO! Čaka nas še veliko dela, kajti še vedno so žive besede, ki si jih izrekel na

Odhod Zvezne štafete

stični Jugoslaviji. Ne le danes, vsak dan so naše misli, naša srca prežeta z Njegovim imenom.

Ko govorimo o partiji, o naši revoluciji, o bratstvu in enotnosti med narodi, o samoupravljanju, o naših uspehih na šolah in na delovnih mestih, vselej govorimo o TITU. Vse, kar imamo, dolgujemo Njemu. On je Naše narode znal popeljati v prihodnost tedaj, ko nam je bilo najtežje.

Tovariš TITO, nihče drug ne pozna bolje duše ljudstva in hotenja razreda, iz katerega izhajaš. Dobro si poznal strategijo in taktiko vojskovanja in zato si vedno znal ob

XI. kongresu ZKJ: »Ne smemo ostati pri doseženih uspehih, marveč moramo stremeti za tem, da vedno znova dosegamo nove uspehe.«

Dragi tovariš TITO, naša mladost je kot pesem, v naših mladih prsih bije srce hitreje. Od življenja pričakujemo več kot drugi, gradimo novo, še lepšo domovino, gradimo nov, še lepši jutri.

Zato Ti poklanjamo naše uspehe, naše delo in Ti obljubljam, da bomo vse, kar smo se naučili od Tebe, prenašali na mlajše generacije, da bodo tudi oni, kot sedaj mi, znali ljubiti Tebe in našo domovino.

Begunje, dne 25. 4. 1980

Elanov pozdrav Zvezni štafeti

monst... bshy... stot... unisj... do

UREDNIŠKI ODBOR: Arh
Franci, Urbanc Janez, Kos
Marjan, Stare Anton, Knafelj
Slavko, Kolman Barbara, Vr-
hunc Anton, Brejc Nuša, -
ODGOVORNI UREDNIK:
Knafelj Slavko - Izhaja me-
sečno - Tiska Gorenjski tisk
Kranj